

tu podniků má znění tak povšechné, že by umožňovalo neomezené obchodování i s nečleny, což by bylo v rozporu s právní povahou společenstva ve smyslu § 1 zák. z 9. dubna 1873 č. 70 ř. z. Finkazuje-li stěžovatel si družstvo na úvod stylisace § 2 stanov, dle něhož je účelem družstva »podpora výdělků a hospodaření členů« a dovozní-li ze slov těch, že je přípustným další dodatek, přehlíží, že právě tento dodatek svým zněním se nekryje se zásadou vyslovenou v oněch prvních slovech a připouští výklad co nejšířší, tedy i v rozporu s obecnou zásadou, dle níž činnost družstva má být v podstatě omezena jen na členy.

V též smyslu rozhodl nejvyšší soud opětovně (srovnaj č. 1756, 4273, 4985 a 6387 sb. nejv. s.) a nemá důvodu se odchýlit.

Doslov nového § 2 stanov jest však závažný i potud, pokud dle něho činnost družstva má záležeti také v provozu bankovních obchodů jakéhokoli druhu, což vůbec přesahuje svépomočný účel družstevní činnosti, i kdyby byla výslovně omezena jen na vlastní členy. (Srovn. rozl. č. 6771 sb. n. s.)

Pokud pak jde o pojmenování časopisu, v němž má být ohlášeno svolání valné hromady (§ 28) a mají být uveřejněny vyhlášky družstva (§ 44 stanov), jest rovněž přisvědčení názoru nižších soudů, že časopis tento nutno vyznačiti již ve stanovách, neboť praví-li zákon v § 5 č. 8 a 11, že ve společenstevní smlouvě musí být také vyjádřeno, jak se mají členové společenstva svolávat, pokud se týče, jakým způsobem vyhláší společenstvo svá oznámení, nelze tomu rozuměti jinak, než že stanovoy musí způsob svolání členů a vyhlášek určití zcela přesně a konečně a že nelze jimi vyhraditi představenstvu, aby dodatečně samo určilo příslušný list. Napadené usnesení je tudíž správné.

Má-li rejstříkový soud pochybnost o zdejší státní příslušnosti žadatele, neházejícího se o zápis své firmy do obchodního rejstříku, jest oprávněn požadovati od něho, aby zdejší státní příslušnost vykázal způsobem dle ministerské vyhlášky č. 225/1926 sb. z. a n. a výnosu min. spravedlnosti z 28. prosince 1926 č. 54907/1926, po případě, je-li cizozemec, aby vykázal recipocitu svého státu.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 3. listopadu 1928 R I 796/28, Krajský soud v Litoměřicích Firm 3637/28.)

Rejstříkový soud vrátil žadateli kupci ohlášku jeho firmy k zápisu do obchodního rejstříku, aby vykázal způsobem dle min. vyhlášky č. 225/1926 sb. z. a n. a výn. min. spravedlnosti ze dne 28. prosince 1926 č. 54907/1926 sděl. 2 věstníku min. spravedlnosti 1927 (státní občanství podatele a je-li cizozemec, vykázati úřadním potvrzením min. spravedlnosti recipocitu (§ 33 obč. z.).

Rekursu proti usnesení tomu soud stořice II. nevyhověl.

Také nejvyšší soud dovolací stížnosti nevyhověl. Odůvodnění: Nejvyšší soud prozkoumaj spisy, neshlédal, že by napadené usnesení rekursního soudu bylo ve zřejmém rozporu se zákonem neb se spisy, anebo že by bylo stíženo zmatečností. Není tu tedy podmínka § 16 cis. pat. ze dne 9. srpna 1854 č. 208 ř. z. a nemohlo být dovolací stížností vyloučeno.

Vzhledem k vývodům této stížnosti dlužno dodatí toto: Měl-li rejstříkový soud pochybnost, zda jest navrhovatel československým státním příslušníkem, byl oprávněn vyzvati opovídatel, aby tuto příslušnost prokázal, pokud se týče, nemohl-li by tak učiniti, jsa cizincem, aby vykázal vzájemnost. To plyne již z předpisu § 33 obč. z. a čl. 1. obch. zák.

Kupec plného práva jest dle sl. 19 obch. z. ovšem také povinen, aby svoji firmu opověděl k zápisu do obchodního rejstříku. Musí tak učiniti i cizinec, provozuje-li v tuzemsku po živnostensku obchody ve větším rozsahu (§ 7 uvoz. zák. k obch. zák. dle úpravy zákonem z 30. června 1921 č. 260 sb. z. a n.). Při tom jest lhotejnost, zda byl živnostenským úřadem k provozu své obchodní živnosti připuštěn po průkazu vzájemnosti ve smyslu § 8 odst. 1 živn. řádu, či výjimečně zemským politickým úřadem bez průkazu vzájemnosti (§ 8 č. 2 živn. řádu), neboť podmínky zápisu do obchodního rejstříku posuzuje rejstříkový soud zcela samostatně (čl. 11 obch. zák.).

U kupce cizozemce jest však další podmínkou zápisu do obchodního rejstříku také průkaz vzájemnosti ve smyslu (§ 33 obč. z. a čl. 1. obch. z. Žádá-li tedy rejstříkový soud tento výkaz, jest se tomu podrobiti bezpodmínečně pod následky čl. 26

obch. zák. a § 12 uvoz. zák. k obch. zák. Nebyla-li by vzájemnost prokázána, nedojde ovšem k zápisu do obchodního rejstříku. — r.

Družstevní firma může ve znění své, které musí vzato býti z předmětu podniku (§ 4 zákona z 9. dubna 1873 č. 70 ř. z.), pojmouti i eště také dodatek k bližšímu označení podniku sloužící, jakýmž může býti i vyumlšené jméno, pokud má jen vztah jakýsi k předmětu podniku a neuvádí veřejnost v omyl.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 5. prosince 1928 R I 820/28 Krajský soud v Litoměřicích Firm 3592/28.)

Nákupní společenstvo kupců opovědlo se k zápisu do obchodního rejstříku jako »Gedeka Finkaufsgenossenschaft deutscher Kaufleute von Bodenbach und Umgebung, registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung«.

První soud vrátil přihlášku, aby ze znění firmy bylo vyloučeno slovo »Gedeka«, jelikož znění firmy má býti dle § 4 zák. z 9. dubna 1873 č. 70 ř. z. odvozeno z předmětu podniku a volené slovo »Gedeka« nemá v předmětu podniku žádné opory. Soud rekursní stížnosti nevyhověl.

Nejvyšší soud zrušil obě usnesení nižších soudů a nařídil soudu rejstříkovému, aby o opovědi zeovu rozhodl.

Odůvodnění: Jest pravda, že družstevní firma musí býti dle § 4 zákona ze dne 9. dubna 1873 č. 70 ř. z. vzata z předmětu podniku. Takovouto firmou jest i firma stěžovatelčina »Finkaufsgenossenschaft deutscher Kaufleute von Bodenbach und Umgebung, reg. Genossenschaft mit beschr. Haftung«, neboť jest v ní vyznačen určitý typ družstva, totiž družstvo nákupní.

Dle obecných zásad (čl. 16 odst. 2 obch. zák.) jest však přípustno, aby i při společenstvech byl do firmy pojat dodatek sloužící k bližšímu označení podniku. Takovým dodatkem mohou býti po případě i jména báslešná neb fantastická, pokud mají jakýsi vztah k předmětu podniku a není obav, že by jimi byla veřejnost uváděna v omyl.

Slovo »Gedeka« jest složeno z počátečních písmen jednotlivých slov hlavní součástky firmy, jest to slovo do jisté míry fantastické, ale přece vytvořené tak, že chová v sobě prvky hlavní součástky firmy, jsouc vlastně její zkratkou, tedy nepochybně v úzkém k ní vztahu.

Není tudíž zákonného důvodu, aby pojetí tohoto dodatku do firmy bylo odpíráno, opáčné stanovisko nižších soudů jest ve zřejmém rozporu se zákonem, dovolací stížnost jest v § 16 cis. pat. z 9. srpna 1854 č. 208 ř. z. odůvodněna a bylo rozhodnuto, jak se stalo. — r.

Předpis § 76 zákona ze 6. března 1906 č. 58 ř. z. dle něhož ke smluvnímu převodu závodního podílu na společnosti s ručením omezeným se společníka na určitou osobu třetí jest potřebí formy notářského spisu, jest dán výhradně jen v zájmu společnosti samé. Ujednaly-li tedy strany ve skutečnosti jinou úplatu za postup ten, než jakou jen na oko pojaly do notářského spisu, platí tato skutečně umluvená cena dle § 916 druhá věta obč. zák., poněvadž plnění této úplaty týká se jen samotných stran a nikoli společnosti.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně ze 16. listopadu 1928 Ro I 429/28, Krajský soud v Jičíně CK III 31/27.)

Žalobce převedl svůj společenský podíl na společnost s ručením omezeným žalované notářským spísem, jak předepsáno k platnosti převodu § 76 zák. ze 6. března 1906 č. 58 ř. z. Ustně ujednáno bylo mezi stranami, že obdrží za to polovinu čistého jmění společnosti, a to, pokud lze předměty dělití, in natura, jinak ve vyúčtovaných penězích. Do notářského spisu byla však pojata jako postupní cena 70.000 Kč pouze na oko, a to jednak proto, že nebylo lze vzhledem na předpis zákona o společnostech s ruč. ob. uvéstí tam jako postupní cenu rozdělení majetku a jednak také, aby uspořeny byly poplatky, a proto udána byla cena nižší. Obdržev od žalované v notářském spise uvedenou částku, dožaduje se na ní žalobce další částky 52.900 Kč, tvrdě, že skutečná hodnota postupného podílu o tuto požadovanou další částku obnos v notářském spise uve-

dený převyšovala a proto žalovaná jest povinna částku tu mu doplatiti.

Nižší soudy uznaly shodně, že uplatňovaný nárok žalovní co do svého právního důvodu pozůstává po právu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání strany žalované. Důvody: Dovolání, opřenému jen o dovolací důvod č. 4 §u 503 c ř. s. nelze přiznati oprávnění.

Mezi stranami není sporno, že notářským spisem z 25./6. 1926 převedl žalobce svůj závodní podíl, který mu té doby jako společníku společnosti X s ruč. obm. příslušel, na žalovanou, a že tato podíl onen touto smlouvou převzala. Tím bylo učiněno zadost předpisu §u 76 zákona ze 6. března 1906 č. 58 ř. z., dle něhož k převodu závodních podílů právním jednáním mezi živými třeba notářského spisu, neboť účelem tohoto zákonného předpisu jest, aby způsobem zvláště významným bylo zjištěno, že podíl přešel se společníka na určitou osobu třetí. Jaké vzájemné plnění si strany vyhradily, jest již otázkou podružnou. Jestliže tedy vůle stran směřovala k převodu podílu a tento byl uskutečněn notářským spisem, nemá pro platnost této úmluvy významu, že strany ohledně přejímací ceny prohlásily něco jiného než skutečně obnýšeno jen za tím účelem, aby ušetřily na poplatech.

V této části platí tedy zásada §u 916 II. věta obč. z., dle níž projev vůle stran, jímž mělo býti zakryto jiné jednání, jest posuzovati dle pravé jeho povahy, tudíž že, jak nižší soudy zjišťují, úplata neměla býti částka 70.000 Kč v notářském spise vytičená, nýbrž že žalobce měl od žalované za postoupený svůj podíl dostati polovinu jmění společnosti, a to, pokud lze předměty dělit, in natura, jinak ve vyúčtování v penězích.

Nebylo tedy závady, aby nižší soudy po této stránce co do způsobu vzájemné úplaty nepřihlížely k předběžné smlouvě žalobcem sepsané, i když se jí nedostávalo formy notářského spisu. Peněvadž pak k ujednání co do převodu podílu došlo v předepsané formě a otázka vzájemného plnění nedotýká se zájmu společnosti, nýbrž teprve smluvníků samých, jest plně odůvodněna i pasivní legitimace žalované.

Nehledíc k ustanovení § 937 obč. z., podle něhož povšechná neurčitá vzdání se námitky nemají účinku proti platnosti smlouvy, nemá významu okolnost, že se strany v notářském spisu úplně vzdaly práva smlouvy z jakékoli důvodu odporovati, peněvadž obě strany při ní trvají a jde jen o to, aby ujednání co do výše úplaty ve smlouvě předstírané bylo nahrazeno ujednáním skutečným (§ 916, 2. věta obč. z.).

Bylo-li zjištěno, že žalobce za postoupený podíl přísluší úplata rovnající se polovici celého společenského jmění, je dán tím podklad k cifernímu určení této úplaty, k němuž dojde konečným rozsudkem. Dovolání je tudíž bezdůvodné. — r.

Projev čl. notářů o menšinovém právu jazykovém.
Ústřední výbor Spolku notářů československých usnesl se jednomyslně zaslati panu prvnímu prezidentu Nejvyššího soudu Dr. Aug. Popelkovi ve věcech jazykové praxe menšinové ohledně cizinců následující přepis:

**Slovutný pane
první presidente Nejvyššího soudu.**

Spolek notářů československých pojednával ve schůzi svého výkonného výboru o útocích, které jsou v poslední době podnikány německými kruhy na Nejvyšší soud v Brně a zejména na Vás, Slovutný pane presidente, jako nejvyššího představitele justice našeho státu.

Po bedlivé úvaze a po důkladném studiu jazykového zákona a nařízení a zejména Vašeho tak důkladně promyšleného a právnícky neomylně odůvodněného článku v »Právníku« došel také výkonný výbor náš k názoru, že konstantní rozhodování Nejvyššího soudu odpovídá jak mezinárodním smlouvám s naší republikou uzavřeným, tak i jazykovému zákonu, který tvoří součást naší ústavy.

Smlouva uzavřená mezi čelnými mocnostmi společními a sdruženými s Československem a podepsána

Saint-Germain-en Laye dne 10. září 1919 mluví jasně o úpravě jazykových práv příslušníků československých menšin (les ressortissants tchécoslovaques appartenant a des minorites ethniques) a nelze analogicky rozšiřovati práva menšin v zemi trvale usedlých na příslušníky cizí nebo na živel fluktuující (§ 131 ústavní listiny).

Jazykem státním jest jazyk československý a stát náš jest státem národním a nikoliv národnostním. Nelze připustiti, aby tento charakter státu našeho byl porušen výkladem, který nemá nikde opory (§ 2 jaz. zák.).

Ministerstvo spravedlnosti má býti strážcem soudcovské neodvislosti a proto tím více zaráží, že ministerstvo to ve svém výnosu ze dne 3. dubna 1928 č. 13.508/28 uložilo Nejvyššímu soudu, aby rekurs dotýkající se otázky jazykových práv cizinců Nejvyšším soudem odmítnutý — přijal a vyřídil.

Jest-li St. Germainskou smlouvou nesporně vyjádřeno, že smlouva ta chrání pouze příslušníky československé patřící k minoritě (tedy státní příslušníky), upravuje jazykový zákon tvořící součást ústavy jazyková práva, rovněž jen těchto menšin. Tomu nadsvědčuje i citace uvedená smlouvy v první větě § 2 jaz. zák.

Právnem vidí veřejnost v zásahu ministerstva spravedlnosti snahu vykonati vliv na Nejvyšší soud, aby rozhodl ve věci jazykové jinak, než jak soud právě činil.

Spolek notářů československých jakožto jediná celostátní organizace všeho notářstva naší republiky pokládá proto za svou svatou povinnost projevit Vám, Slovutný pane presidente, za neohrožené hájení jak národního charakteru republiky Československé, tak i neodvislosti soudcovské nejvřelejší dík.

Naše soudy uhájily si svoji neodvislost i za Rakouska proti všemu neoprávněnému zasahování justiční správy a věříme proto pevně, že tak bude i dnes, a že soudcovstvo československé zůstane vždy naprosto neodvislým vykladačem platného práva v našem státě, nepodléhající nižšímu vlivu.

V tomto svém boji za platné právo a národní ráz našeho státu bude podporováno všemi, jímž záleží na zachování národního charakteru naší republiky.

Máme čest znamenati se za

Spolek notářů československých

Dr. Jar. Čulík,
místopředseda.

Dr. Václav Svoboda,
předseda.

Z E D N E

Referát o schůzi odboru »Praha« Spolku notářů československých, která se konala v sobotu, dne 26. ledna 1929 ve spolkové místnosti restaurace u »Bumbrlíčka«, v Praze II., Národní třída. Schůzi zahájil po 19. hodině starosta odboru, JUDr. Václav Černý, uvítal přítomné a vyslovil přání, aby také v tomto roce projeví členové odboru tentýž zájem a pochopení pro snahy odboru, jak svojí četnou přítomností na schůzích projeví v roce minulém. Dále sdělil pan starosta odboru, že předmětem dnešní schůze je ustavení výboru podle § 12 a 15 stanov; volby měly býti konány sice hned po valné hromadě dne 26. května 1928, pro nedostatek času však nemohly býti